

247480

นางสาวจตุมาลย์ พวงเกิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

b 00252622

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247480

การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับ
ที่วัดโดยนัย ด้วยตัวแปรการทำกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียน

นางสาวสุมาลัย พวงเกตุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 2 7 8 1 2 6 0 3 8

USING SELF-MONITORING AND MACHIAVELLIANISM TO PREDICT DISCREPANCY
BETWEEN IMPLICIT AND EXPLICIT ATTITUDES TOWARD THAI POLITICAL GROUPS

Miss Sumalai Phuangket

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทาง
การเมืองในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย ด้วยตัว
แปรการกำกับกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพแบบ
แมคคิเวลเลียน

โดย

นางสาวสุมาลย์ พวงเกตุ

สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโน

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คนบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกรณวานิช)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

สุมาลัย พวงเกตุ : การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมือง
ในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย ด้วยตัวแปรการกำกับการแสดงออกของ
ตนและบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียน (USING SELF-MONITORING AND
MACHIAVELLIANISM TO PREDICT DISCREPANCY BETWEEN IMPLICIT
AND EXPLICIT ATTITUDES TOWARD THAI POLITICAL GROUPS)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ ดร. อีระพร อุวรรณโน, 160 หน้า

247480

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของเจตคติที่วัดโดยตรง
กับเจตคติที่วัดโดยนัย 2) ศึกษาถึงบทบาทของการกำกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพ
แบบแมคคิเวลเลียนในการทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัด
โดยตรงกับที่วัดโดยนัย และ 3) ทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดเจตคติโดยนัยโดยใช้การ
ทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยเพื่อนำไปใช้วัดเจตคติของบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ
เมืองไทย ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 189 คน

ผลการวิจัย พบว่า เจตคติที่วัดโดยตรงมีสหสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับเจตคติที่วัด
โดยนัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของผู้ที่มีการ
กำกับการแสดงออกของตนต่ำจะไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง แต่
ในผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงมีความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทาง
การเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยสูงกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนเองต่ำอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความไม่สอดคล้อง
ระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ
แมคคิเวลเลียนสูงและต่ำไม่แตกต่างกัน การกำกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพแบบ
แมคคิเวลเลียนร่วมกันทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยได้
โดยการกำกับการแสดงออกของตนเท่านั้นที่สามารถทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติ
ที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบยังพบว่า
การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและสามารถวัดความนิยมต่อกลุ่ม
ทางการเมืองของนิสิตได้

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม.....ลายมือชื่อนิสิต สมลั นว/กต
ปีการศึกษา..... 2553.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อีระพร

5278126038 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS : POLITICAL ATTITUDES /IMPLICIT-EXPLICIT DISCREPANCY/

IMPLICIT ASSOCIATION TEST / SELF-MONITORING/MACHIAVELLIANISM

SUMALAI PHUANGKET: USING SELF-MONITORING AND
MACHIAVELLIANISM TO PREDICT DISCREPANCY BETWEEN IMPLICIT AND
EXPLICIT ATTITUDES TOWARD THAI POLITICAL GROUPS. ADVISOR:
ASSOC. PROF. THEERAPORN UWANNO, Ph. D., 160 pp.

247480

This research examined: 1) the relationship between implicit and explicit attitude measurements 2) the role of self-monitoring and Machiavellianism to predict discrepancies between implicit and explicit attitudes towards Thai political groups and 3) the effectiveness of the Implicit Association Test (IAT) in measuring attitudes towards Thai political groups. One hundred and eighty nine undergraduate students participated in this research.

The results show that implicit and explicit attitude measurements are statistically correlated ($p < .001$). Even though those who are high and low in self-monitoring do not differ significantly on implicit-explicit attitude measurements correlation, but those who are high in self-monitoring have significantly higher discrepancy between implicit and explicit attitudes than those who are low in self-monitoring ($p < .05$). Those who are high and low in Machiavellianism, on the other hand, do not differ significantly on implicit-explicit attitude measurements correlation and discrepancy between implicit and explicit attitudes. Self-monitoring and Machiavellianism together can predict discrepancy between implicit and explicit attitude toward Thai political groups with only self-monitoring having significant regression coefficient ($p < .05$). In addition, the political group preferences as measured by the IAT are valid and useful. Implications are discussed.

Field of Study : Social Psychology

Student's Signature

Sumalai Phuangket

Academic Year : 2010

Advisor's Signature

[Signature]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ ผู้ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขงานทุกชิ้นอย่างละเอียด ทั้งในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ต่อผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงแนวทางการทำงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงศ์ มณีศรี อาจารย์จรงกุล บุรพวงค์ อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกมรวานิช และอาจารย์หยกฟ้า อิศรานนท์ ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ และให้คำแนะนำในด้านการศึกษาค้นคว้าเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยด้วยความเมตตาเสมอมา

ขอขอบคุณตัวอย่างในการวิจัยทุกท่านที่กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจและเอาใจใส่ ทั้งผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติโคก ผู้ที่นิยมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมสาขาวิชาจิตวิทยาสังคมทุกคนที่ช่วยเป็นกำลังใจและให้คำปรึกษา ในด้านการเรียนแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณณฐมา วิมานรัตน์ และคุณรวีตา ระย้านิล ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ขอขอบคุณ คุณจตุพร นุตตะระริน คุณพงศ์มนัส บุศยประทีป คุณอริณชัย เพ็ญศรี คุณสิริภรณ์ ระวังงาน คุณศรัณญา ศรีโยธิน และคุณเทวา ทักษิณวราจาร เป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นในทุกเรื่อง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ Mr. Laurence Walter Emory ที่เป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจและเป็นผู้ให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคุณแม่ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาในการดำเนินชีวิต และให้กำลังใจลูกคนนี้อย่างใกล้ชิด กราบขอบพระคุณคุณพ่อนาย พวงเกตุ ที่แม้วันนี้พ่อจะไม่ได้อยู่ชื่นชมความสำเร็จทางการศึกษาของลูก แต่พ่อยังคงเป็นที่รักของทุกคนในครอบครัว และจะเป็นแรงบันดาลใจให้ลูกดำเนินชีวิตด้วยความดีงามตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
การศึกษาเจตคติ.....	5
ค่านิยมของเจตคติ.....	6
เจตคติโดยตรงและการวัดเจตคติโดยตรง.....	8
เจตคติโดยนัยและการวัดเจตคติโดยนัย.....	11
ความสัมพันธ์ระหว่างการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยกับการวัดเจตคติโดยตรง....	28
วิเคราะห์ความสอดคล้องของการวัดเจตคติโดยนัยและโดยตรงจากโมเดลที่มี	
แรงจูงใจและโอกาสเป็นตัวทำนาย.....	30
ปัจจัยที่อธิบายถึงความสอดคล้องระหว่างการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยกับการ	
วัดเจตคติโดยตรง.....	31
การกำกับการแสดงออกของตน.....	38
บุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียน.....	46
การพัฒนาสมมติฐาน.....	52
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	57
สมมติฐานการวิจัย.....	57
คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องในการวิจัย.....	58
ตัวแปรในการวิจัย.....	63
ขอบเขตของการวิจัย.....	64
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
กลุ่มตัวอย่าง.....	65

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	66
ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	88
การทดสอบสถิติเบื้องต้น.....	89
การทดสอบสมมติฐาน.....	97
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	105
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	106
ความสัมพันธ์ของเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย.....	106
การทำความเข้าใจความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย.....	111
ประสิทธิภาพของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยในการวัดเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองในประเทศไทย.....	117
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	121
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	126
รายการอ้างอิง.....	128
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก.....	138
ภาคผนวก ข.....	150
ภาคผนวก ค.....	154
ภาคผนวก ง.....	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแสดงผลลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย.....	24
2	การเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนสูง และบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนต่ำ.....	50
3	การจัดสิ่งเร้าที่ใช้ในแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย.....	68
4	การแสดงผลลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย.....	71
5	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยฐานอันดับของเวลาที่กลุ่มตัวอย่าง ที่นิยมกลุ่มคนเสื้อเหลืองและกลุ่มคนเสื้อแดงใช้ในการตอบสนองต่อรูปใบหน้า ของแก่นนำเชื่อมโยงกับคำทางบวกและคำทางลบ.....	74
6	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยฐานอันดับของคะแนนเจตคติที่ประเมิน ด้วยมาตรจำแนกความหมายของกลุ่มตัวอย่างที่นิยมกลุ่มคนเสื้อเหลืองและ กลุ่มคนเสื้อแดง.....	76
7	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยฐานอันดับของคะแนนเจตคติที่ประเมิน ด้วยมาตรวัดระดับความรู้สึกโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างที่นิยมกลุ่มคนเสื้อเหลือง และกลุ่มคนเสื้อแดง.....	77
8	ข้อกระทงเดิมของ Snyder และ Gangestad (1985) 18 ข้อ และข้อกระทงที่ สร้างเพิ่มแยกตาม องค์ประกอบของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน จำนวน 42 ข้อ.....	78
9	เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบของมาตรวัด การกำกับการแสดงออกของตน.....	79
10	การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับ ข้อกระทงอื่นทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC).....	79
11	แสดงจำนวนข้อกระทงขององค์ประกอบที่แปลจาก Snyder และข้อกระทงที่ สร้างเพิ่มเติมขึ้นตามหลักทฤษฎีและภาวะสันนิษฐานของมาตรการกำกับการ แสดงออกของตนที่ผ่านการคัดเลือกรายข้อ.....	80
12	ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำ และค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน.....	82
13	จำนวนข้อกระทงและทิศทางของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนทั้ง มาตรเดิมของ Christie และ Geis (1970) และมนฤดี สายสิงห์ (2549) โดย จำแนกตามองค์ประกอบ.....	83

ตารางที่

หน้า

14	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ.....	89
15	ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในการวิจัย ($N = 189$)	91
16	วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยก่อน และกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบวัดเจตคติโดยตรงก่อน.....	91
17	วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตอบสนองในรอบที่กลุ่มคนเสื้อเหลืองจับคู่กับคำทวงบวกก่อน และในรอบที่กลุ่มคนเสื้อแดงจับคู่กับคำทวงบวกก่อน.....	92
18	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติทีของคะแนนการกำกับการแสดงออกของตนของผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ.....	93
19	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติทีของคะแนนบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนสูงและต่ำ.....	93
20	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเจตคติที่วัดโดยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยมาตรจำแนกความหมาย และมาตรวัดระดับความรู้สึกโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างและขนาดอิทธิพลของ ($N = 189$).....	96
21	การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในตัวแปรความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยระหว่างผู้ที่กำกับการแสดงออกของตนสูงและผู้ที่กำกับการแสดงออกของตนต่ำ.....	99
22	การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในตัวแปรความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยระหว่างผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนสูงและผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนต่ำ.....	101
23	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ทดสอบด้วยค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's r) ($N = 189$).....	103
24	การวิเคราะห์ถดถอยตัวแปรการกำกับการแสดงออกของตน และบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียนเพื่อทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย ($N = 189$)	104
25	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	105

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แนวคิดเครือข่ายความสัมพันธ์ (associative networks).....	17
2	ภาพจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ การวัดการเชื่อมโยงโดยนัยเรื่องเจตคติต่อ ดอกไม้และแมลง.....	25
3	การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองที่วัดโดยตรง กับที่วัดโดยนัย.....	58
4	ภาพจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ การวัดการเชื่อมโยงโดยนัยเรื่องเจตคติต่อกลุ่ม ทางการเมือง.....	72
5	ตัวอย่างการวัดเจตคติทางตรงด้วยมาตรจำแนกความหมาย.....	75
6	ตัวอย่างการวัดเจตคติทางตรงด้วยมาตรวัดระดับความรู้สึกโดยรวม.....	76
7	ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล.....	86